

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

PROGRAM
**23. SREČANJA TURISTIČNIH DRUŠTEV
OBVODNIH KRAJEV SLOVENIJE
ZBILJE, SOBOTA, 2.6.2018**

9.30 – 10.30 Sprejem udeležencev srečanja – Zbiljska dobrava – Piknik Sidro
⇒ Registracija udeležencev in dobrodošlica
⇒ Jutranji pozdravni nagovor

POSVET OB 23. SREČANJU OBVODNIH KRAJEV

11.00-13.00 Okrogla miza
12.15 Razprava in sprejem sklepov 23. srečanja

OKROGLA MIZA – CELINSKE VODE KOT TURISTIČNI IZZIV

- ⇒ Pozdravni nagovor predsednika Obvodnega sveta TZS, g. Iztoka Pipana, tudi predsednika društva organizatorja srečanja TD Zbilje
- ⇒ Predstavitev edine občine z vodo v imenu, Občine Medvode: župan, Nejc Smole in vodja turizma v JZ Sotočje, Jure Galičič
- ⇒ Predstavitev projekta Moja reka si
- ⇒ Predstavitev primera dobre prakse – hidroenergetika in turizem z roko v roki, primer Zbiljskega jezera
 - sanacija jezera in pridobitev novih turističnih površin
 - nakup plovila za čiščenje vodnega rastlinja
 - sožitje energetike in turizma
- ⇒ Razgovor na temo celinske vode kot turistični izziv

Okroglo mizo bo vodila Silvana Knok.

OGLEDI OKOLICE ZBILJSKEGA JEZERA

- 11.00 – 13.30** Udeležba na izbranih izletih:
- ⇒ Ogled Starega gradu Smlednik
 - ⇒ Ogled rojstnih hiš Jakoba Aljaža in Komandanta Staneta
 - ⇒ Ogled kmetij z dopolnilno dejavnostjo: sirarstvo Malenšek in čebelarstvo / vzgoja čebeljih matic Bukovšek
 - ⇒ Ogled Hidroelektrarne Medvode
- 10.00 – 15.00** ogled Zbiljske dobave in čolnarne s čolnarsko delavnico, možnost brezplačnega čolnarjenja po jezeru (omejeno s številom čolnov)
* ogled ni del vodenih ogledov, si boste pa lahko ogledali kako poteka redno delo prostovoljcev TD Zbilje, tako starejših članov kot tudi članov Mladinske sekcije TD Zbilje ki skrbijo za čolnarske in športne aktivnosti ob jezeru.
- 13.30 – 13.45** odprtje nove galerije na prostem – razstava kopij starih turističnih razglednic Medvod (skupni projekt s TD Žlebe Marjeta in JZ Sotočje)

DRUŽABNI DEL PRIREDITVE V ŠOTORU PIKNIK PROSTRA SIDRO

- 13.45 – 15.00** pogostitev udeležencev z dobrim kosilom
- 15.00 – 16.00** Kulturni program ob 65 letnici TD Zbilje:
- Pozdravni govori: predsednika TZS Petra Misje, župana Medvod, Nejca Smoleta in predsednika TD Zbilje, Iztoka Pipana
 - Predstavitev Zbiljskega jezera ob 65 letnici nastanka
 - Podelitev priznanj v projektu Moja reka si
 - Nastop Monike in Blaža Avsenika
 - Predstavitev gostujočih Turističnih društev
 - Predaja zastave organizatorju prihodnjega srečanja
- 16.00 – 20.00** zabava z živo glasbo – Navihani muzikanti

* zanimivost, možnost za večerni ogled:

2. junija bo v Občini Medvode potekal festival »Medvode v gibanju«. Prizorišče dogajanja bo večinoma v centru Medvod, kjer bodo aktivnosti kot so rolanje, rolkanje, plesne delavnice, skike, turnir v košarki, teniški turnir, balinanje, ulični tek za otroke in družine, tek s pasjimi ljubljenci, kolesarski vzpon na Katarino.... Ob Zbiljskem jezeru bo na igriščih TD Zbilje potekal turnir v odbojki na mivki. V sodelovanju z različnimi ponudniki bodo organizirane promocijsko/degustacijski koticiki zdravja, za kulinarčne užitke bo poskrbela medvoška "odprta kuhna" - **Okusi sotočja**. Osrednja prireditev bo **Nočni tek Medvode**, ki je vključen v slovenski pokal Nočni tek Slovenija. Za živahno večerno vzdušje bo v centru Medvod poskrbela skupina **Kingston!**

OPIS IZLETOV PO OKOLICI ZBILJSKEGA JEZERA

⇒ Oglede Starega gradu Smlednik

Strateški pomen hriba nad prehodom čez Savo so razumeli že prvi gospodarji tega območja grofje Weimar Orlamunde. Zato so na njem že v 11. stoletju zgradili utrjen stolp, ki so ga kasneje vse do leta 1610 dozidavali. Sredi 17. stoletja so lastniki grad opustili in se preselili v nov dvorec v vasi Valburga, prvotni grad pa je postopoma propadal. Glede na to, da grad ni doživel kasnejših dozidav predstavlja najčistejši razvoj zasnove in oblike srednjeveškega srednjeveškega gradu v osrednji Sloveniji in zato njegove razvaline presegajo lokalni pomen. Z gradu je odličen pogled na Zbiljsko jezero in okolico, od Polhograjskih dolomitov do Julijskih in Kamniških Alp. Predstavniki TD Smlednik nam bodo na gradu predstavili tudi tradicionalno smledniško nošo in predstavili kraj ter njihovo delo z obnovo gradu.

Pomembno: hoje je za 20 minut mimo Kalvarije na Stari grad

⇒ Oglede rojstnih hiš Jakoba Aljaža in Komandanta Staneta

V Zavrhju pod Šmarno goro se je leta 1845 rodil Jakob Aljaž, duhovnik, skladatelj in organizator slovenskega planinstva, katerega rojstni dan naša občina praznuje kot občinski praznik. Rojstno hišo je občina pred nekaj leti obnovila, v njej pa so kulturniki uredili spominske prostore, kjer je poleg reprodukcij listin, ki pričajo o njegovem delu in življenju, na ogled nekaj izjemno zanimivih originalnih predmetov. Na ogled so njegov daljnogled, križ iz leta 1921, ki ga je prejel za zlato mašo, Slovenska pesmarica Mohorjeve založbe iz leta 1896, originalna listina Glasbene matice Ljubljana iz leta 1909 in različne fotografije. Samo nekaj sto metrov od rojstne hiše Jakoba Aljaža se je rodil legendarni partizanski voditelj, Komendant Stane. Bil je med prvimi jugoslovanskimi španskimi borci in napredoval od vojaka do poveljnika bataljona. Po pričetku 2. svetovne vojne je napredoval od poveljnika štajerskega bataljona do poveljnika glavnega štaba NOV in POS. Tragično je umrl za posledicami nesreče ob preiskovanju novega minometa, in bil že par dni po smrti imenovan za narodnega heroja. V njegovi rojstni hiši je urejena spominska soba.

⇒ Oglede kmetij z dopolnilno dejavnostjo: sirarstvo Malenšek in čebelarstvo / vzgoja čebeljih matic Bukovšek, ogled galerije pod kozolcem

Spoznali boste kmetijo Malenšek, ki se ukvarja s pridelavo odličnih vrst sira, s čimer boste lahko zaposlili svoje brbončice, kaj pa boste lahko kupili tudi za okušanje doma. Ogledu pridelovanja mlečnih izdelkov se bo pridružila tudi Marješka Pehta, najbolj znana zeliščarka v Medvodah. Z njenimi zelišči in Malenškovo domačo skuto boste lahko pripravili namaze po svojem okusu.

Pozimi leta 1930/31 si je tedaj še ne 15-letni Alojz Bukovšek st. omislil, da postane čebelar. Že leta 1934 pa so pri Bukovšku izdelali 40 plemenilnikov in začeli vzrežati matice za prodajo. Dandanes vodijo linije Bukovškovih čebeljih matic v Švici in Avstriji (kot linija Bukovšek) ter v Nemčiji (imenovana Linija 03), matice pa prodajajo po celem svetu, od Amerike do Kitajske. Bukovškovi vam bodo predstavili način vzreje matic ter tudi njihove čebelje izdelke.

Krajši postanek bo tudi pri kozolcu na Marjeti, kjer je TD Žlebe Marjeta izkoristila obnovljen kozolec za galerijsko dejavnost. Ogleдали si bomo zanimivo idejo o sodelovanju kulture in turizma, na ogled bo razstava o vodah v Občini Medvode

⇒ Oglede Hidroelektrarne Medvode

HE Medvode je pretočna hidroelektrarna na reki Savi nad Medvodami. Grajena je bila od leta 1949 do 1953, ko sta bila v obratovanje predana dva agregata. V Zbilje so se zgrinjale množice radovednih ljudi gledat novo jezero, in ta množica turistov je krajane Zbilj vzpodbudila, da so že nekaj mesecev po nastanku jezera ustanovili turistično društvo. Zbiljsko jezero je široko 40–250 m in ima površino 69 ha. Ob nastanku je imelo 7.000.000 m³ vode, t. i. koristne prostornine pa je bilo 2.760.000 m³; tik za pregrado je bilo globoko 20 m. Ob normalnem obratovanju se gladina jezera lahko zniža za 1,7 m, izjemoma za 3,4 m. Po ocenah je Sava po zajezitvi za HE Mavčiče odložila v jezersko kotanjo 100.000 m³ proda in mulja letno. Zaradi zamuljavanja so rekreativno-turistične dejavnosti ob jezeru okoli leta 1990 postopno zamrle. V letu 1995 so Savske elektrarne tudi na pozive TD Zbilje in Občine Ljubljana Šiška izvedle v Sloveniji prvo veliko ekološko sanacijo jezera. Po njej je nastala nova površina, ki jo je v upravljanje prevzelo TD Zbilje in je pomenila novo rojstvo in vzpon turizma ob jezeru.

⇒ 65 LETNA ZGODOVINA TURISTIČNEGA DRUŠTVA ZBILJE

18. junija 1953 je novozgrajena HE Medvode zaustavila tisočletni tok reke Save, in v dveh dneh napolnila dolino med Zbiljami in Brezovcem. Jezero je poplavlilo polja, travnike in sadovnjake zbiljskih kmetov, rodilo pa se je novo bitje, prikupno kot vsako novorojeno.

V Zbilje so se takrat začele zgrinjati množice radovednih izletnikov. Kako veliko jih je bilo, nam povedo številke cestnega štetja, saj so eno samo nedeljo naštel nad 2.000 koles, nekaj sto motoristov, do sto osebnih avtomobilov, več avtobusov in konjskih vpreg.

Vaščani Zbilj ob taki množici izletnikov seveda niso ostali ravnodušni. Že avgusta leta 1953 je začel v Zbiljah delovati iniciativni odbor za ustanovitev turističnega društva, nakar je 11 ustanovnih članov podpisalo ustanovno listino, in 9. septembra 1953 je bil že sklican ustanovni občni zbor društva. Na zboru so že sprejeli svoj prvi program in načela za ureditev "Letovišča ob Zbiljskem jezeru".

Vodilna misel takratnih turističnih delavcev je bila ohraniti naravni izgled jezera in okolice, in po tem načelu so res v začetnih letih urejali okolico. Uspeli so narediti čolnarno, ki se je mojstrsko vzpela nad novo vodo, nakupiti čolne, ter urediti prostor ob jezeru z bifejem za strežbo izletnikom.

Zbiljsko jezero je kmalu postalo priljubljena izletniška točka. Po enem letu delovanja je društvo že pripravilo prvo "Zbiljsko noč na jezeru", ki je postala tradicionalna prireditve ob jezeru. Naslednja leta so na jezeru pričeli prirejati tudi Zbiljske regate, tekmovanja za evropski pokal v vodnem smučanju, veslaške tekme, pevske prireditve "Pesem na vodi, ...

Leta 1995 so Savske elektrarne sanirale Zbiljsko jezero in ga očistile mulja. Le-tega so prečrpali za poseben skalometni nasip, za katerim je nastala nova turistična površina. To površino že od leta 1998 skupaj urejajo vsa društva delujoča v Zbiljah, tako KS, kot TD, KUD, PGD in ŠD Zbilje. Novonastala površina, velikosti 4 ha in poimenovana Zbiljska dobrava pomeni novo kvaliteto zbiljskega turizma.

Turistično društvo Zbilje je vse od leta 1953 osrednje gibalno dogajanja v kraju, in skrbi ne le za turistične dejavnosti, ampak tudi za investicije v otroška igrišča, komunalno, kulturno in športno druženje krajanov in obiskovalcev, in je tudi soustanovitelj kulturnega in športnega društva Zbilje ter Turistične zveze občine Medvode

Ne smemo tudi mimo dejstva, da je ravno njihovo dolgoletno delo poskrbelo za to, da je Občina Medvode na turističnem področju prepoznana v širšem slovenskem prostoru, in da so nasveti, ki jih turistični delavci iz Zbilj vedno z veseljem posredujejo drugim društvom in organizacijam pripeljali do tega, da se zadnja leta uspešno razvija turistična društvena dejavnost na področju Občine Medvode.